

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Vejledning til studievalgsportfolio

- elever og forældre

Vejledning til studievalgsportfolio
- elever og forældre (2. udgave, oktober 2019)

Layout: Presse- og Kommunikationssekretariatet, Børne- og Undervisningsministeriet

Fotograf: Ulrik Jantzen

ISBN: 978-87-603-3147-3 (webudgave)

© Børne- og Undervisningsministeriet, oktober 2019

Vejledning til studievalgsportfolio

- elever og forældre

Hvad er studievalgsportfolioen?

Studievalgsportfolioen er et værktøj for dig, der er elev i 8., 9. og 10.klasse. Værktøjet samler de overvejelser, du som elev gør dig i forbindelse med forskellige aktiviteter i skolen, som retter sig mod dit valg af ungdomsuddannelse.

I 8., 9. og 10. klasse skal du deltage i en række aktiviteter, som kan hjælpe dig med viden og erfaring om uddannelsesmulighederne efter grundskolen. Det er bl.a. introduktionskurser i 8. klasse, kollektiv vejledning, undervisning i emnet "Uddannelse og job" og andre aktiviteter, som giver dig indsigt i de mange uddannelser. Den viden og de erfaringer, som du får gennem disse aktiviteter, skal du samle og nedskrive i en studievalgsportfolio.

Studievalgsportfolioen skal hjælpe dig til at træffe dit valg om hvilken ungdomsuddannelse, der er noget for dig.

Formålet er, at du som ung udvikler kompetencer til at vælge din uddannelsesvej, bl.a. at du:

- lærer at opdage muligheder
- lærer at samle og ordne viden og erfaring om uddannelse og job
- lærer at forholde dig til, hvad der er vigtigt for netop dig
- lærer at reflektere over dine kompetencer og dit potentiale
- får kompetencer til at træffe valg på et godt og informeret grundlag

I bund og grund handler studievalgsportfolioen om at koble vejledningsaktiviteterne med dit uddannelsesvalg og arbejdet skal bidrage til at se og skabe sammenhæng mellem skolen, uddannelsesvalget og arbejdsmarkedet.

Når du skal til at søge om optagelse på en ungdomsuddannelse, skal dine erfaringer afspejles i et afrapporteringsskema, som skal vedhæftes din ansøgning i optagelse.dk. Det kan du læse mere om i afsnittet "afrapporteringsskemaet".

Hvordan arbejder man med studievalgsportfolioen?

At arbejde med studievalgsportfolioen er en proces, som foregår fra og med 8. klasse.

Undervejs kan du bl.a. få hjælp til dit arbejde med studievalgsportfolioen i en række værktøjer, som du finder på ug.dk:

I værktøjskassen Mit UG finder du fx Min skoleindsats og Mine styrker, der hjælper dig med at sætte ord på dine styrker. Du finder også Mine introkurser og Mine jobforslag, som du kan bruge, når du skal arbejde med introkurser og overveje dit valg af ungdomsuddannelse.
Andre værktøjer på ug.dk kan give dig overblik over mulighederne og inspiration til dine overvejelser. Se fx:

- Dit valg (film): https://www.ug.dk/6til10klasse/dit-valg
- Jobkompasset: https://www.ug.dk/vaerktoej/jobkompasset

Din skole har måske lavet en skabelon eller et system til, hvordan I skal arbejde med studievalgsportfolioen, så spørg din lærer ad hvordan du skal gøre.

For at få det største udbytte af vejledningsaktiviteterne i 8., 9. og 10. klasse er det vigtigt, at du er godt forberedt.

Når du fx skal på introduktionskurser eller i brobygning, skal du overveje, hvad du vil undersøge, når du er af sted, og når du er tilbage i skolen, skal du tænke over, hvordan

du kan bruge det, du lærte. På ug.dk kan du bruge værktøjet Mine introkurser i Mit UG til både din forberedelse og dine overvejelser over, hvad du lærte.

Der sker mange ting i skolen, som kan hjælpe dig undervejs i de forskellige vejledningsaktiviteter. Det er en god ide, at du sammen med dine forældre ser på hvordan du bedst muligt kan forberede dig til disse aktiviteter og hvordan du efterfølgende kan bruge det, du lærte.

Når du deltager i en aktivitet, der kan hjælpe dig med at komme tættere på at vælge en ungdomsuddannelse, så skriv dine tanker ned, både før, under og efter aktiviteten. Du skal gerne tænke over ting som:

- Hvad forventer du?
- Hvad opdagede du?
- Blev du klogere?
- Levede aktiviteten op til dine forventninger?
- Fik du lyst til at lære mere?
- Var der noget, der overraskede dig?
- Hvad har du brug for at vide mere om?
- Har aktiviteten givet dig anledning til at sætte dig nye mål?

Du kan notere de vigtigste ting, du har lært undervejs i afrapporteringsskemaet, eller du kan vælge at gemme notaterne et sted, som du let kan få adgang til, når du skal udfylde afrapporteringsskemaet. Det kan også være at I på din skole inddrager andre medier: Videoer, lydklip, interviews, Vlog eller andet. Spørg din lærer, hvordan I gør på jeres skole.

Du og dine forældre kan også finde information i ug.dks tema til forældre: https://www.ug.dk/6til10klasse/tilforaeldre.

Afrapporteringsskemaet

I afrapporteringsskemaet til studievalgsportfolioen skal du samle de erfaringer og den viden, som du har opnået gennem vejledningsaktiviteterne og undervisningen i fagene – og som du har noteret undervejs.

Afrapporteringsskemaet består af en række spørgsmål, som du skal besvare så godt du kan. Spørgsmålene handler om de overvejelser, som du har gjort dig om dit uddannelsesvalg. Derudover er der en række spørgsmål om konkrete vejledningsaktiviteter som fx introkurser, erhvervspraktik og undervisning i Uddannelse og job. Besvarelsen af disse spørgsmål kan give et godt grundlag for at besvare spørgsmålene om din valgte uddannelse.

Du kan downloade afrapporteringsskemaet på http://www.uvm.dk/studievalgsportfolio og gemme det på computeren.

Det er dig og dine forældre, der har ansvar for, at afrapporteringsskemaet i studievalgsportfolioen er udfyldt og vedhæftet ansøgningen til ungdomsuddannelserne på optagelse.dk.

Der er ikke krav om, hvor meget du skal skrive om dine overvejelser i studievalgsportfolioen. Studievalgsportfolioen har heller ikke indflydelse på, om du bliver optaget dér, hvor du søger ind.

HUSK!

Ved ansøgning til ungdomsuddannelserne senest den 1. marts skal studievalgsportfolioens afrapporteringsskema vedhæftes din ansøgning i www.optagelse.dk.

Bilag

ordforklaring

Introduktionskurser: Her kommer du ud på mindst to forskellige slags ungdomsuddannelser og får undervisning her. Introduktionskurserne skal hjælpe dig til at blive klogere og hjælpe dig til at vælge en ungdomsuddannelse. Introduktionskurser finder sted i 8. klasse. De har en varighed på i alt 5 dage.

Brobygning til ungdomsuddannelser: Her kommer du ud på forskellige ungdomsuddannelser og får undervisning, og får på den måde kendskab til uddannelser og uddannelsesmiljø her. Målet med brobygning er at blive klogere på, hvad du har lyst til efter 9. eller 10. klasse og at hjælpe dig til at vælge den rigtige uddannelse. Brobygning finder sted i 9. og 10. klasse. I 9. klasse er brobygning et tilbud, og i 10. klasse er brobygning obligatorisk.

Uddannelsesaften/åbent hus: Her kommer du ud på en ungdomsuddannelse en aften, gerne sammen med dine forældre, og får information om uddannelserne og kan stille spørgsmål til lærere og vejledere. Finder typisk sted i 9.klasse.

Virksomhedsbesøg: Her kommer du ud på virksomhed i lokalområdet og kan se og opleve, hvad man beskæftiger sig med, og også hvilke uddannelser, de ansatte har her. Virksomhedsbesøg kan være en del af undervisningen på din skole, fx kan det være i et projekt, som skolen gennemfører i samarbejde med lokale virksomheder. Virksomhedsbesøg kan tilrettelægges under hele dit skoleforløb.

Erhvervspraktik: Her har du mulighed for at komme ud på en arbejdsplads og se, hvordan det er at arbejde her. Det kan fx være i en børnehave eller en privat virksomhed. Erhvervspraktik planlægges i udskolingen i 8. eller 9. klasse og er noget, du har ret til.

Uddannelse og job er et obligatorisk emne i undervisningen, hvor du arbejder med at forstå sammenhænge mellem uddannelse og job fx ved at have projekter i skolen om arbejdslivet og de mange uddannelses- og jobmuligheder, der findes. Du kan også her komme på besøg i virksomheder, hvis skolen planlægge dette. Du vil også komme til at arbejde med dine interesser og ønsker i forhold til uddannelse. Uddannelse og job finder sted igennem hele skoleforløbet lige fra 0.klasse til og med 9. klasse.

Vejledning: I den kollektive vejledning lærer du om ungdomsuddannelserne, deres indhold og opbygning og også om de jobmuligheder der er efter uddannelse. Du vil også få vejledning frem mod at søge en ungdomsuddannelse i 9. klasse eller 10. klasse. Elever, som er vurderet ikke-uddannelsesparate til den ønskede uddannelse får desuden individuel vejledning. Du skriver løbende i studievalgsportfolioen, hvad du har lært om især den/de uddannelser, som du overvejer at søge. eVejledning kan også hjælpe dig undervejs. Du kan altid kontakte eVejledningen på www.evejledning.dk.

UddannelsesGuiden (ug.dk): På denne hjemmeside har du adgang til information om uddannelse og job. Der er også værktøjer, som kan hjælpe dig med at blive klogere på valg af uddannelse. Se www.ug.dk.

Forløb og aktiviteter: Som led i den almindelige undervisning kan der være projekter, som rækker ud over skolen – det kan fx være samarbejde med ungdomsuddannelser, virksomheder eller andre uden for skolen.

Projektopgave i 9. klasse: I 9. klasse arbejder du i en uge med en projektopgave. Her skal du belyse en problemstilling, som du selv er med til at formulere. Problemformuleringen går på tværs af skolens fag og emner, og din opgave skal resultere i et produkt og en fremlæggelse.

Valgfag: Du har valgfag i 7. – 9. klasse. Valgfag udbydes som udgangspunkt for et år ad gangen. Det gælder dog ikke madkundskab og håndværk og design, der udbydes som toårige valgfag. Tysk og fransk udbydes som treårige valgfag.

Andre udskolingsaktiviteter: Er fx informationsmøder, uddannelsesmesser, Skills og uddannelsesaftener med den kommunale ungeindsats. Ved disse aktiviteter skriver du i studievalgsportfolioen de ting, som du har lært i forbindelse med dit uddannelsesvalg. Går du i 10. klasse skal du også notere dig, hvad du lærte i forbindelse med den obligatoriske selvvalgte opgave (OSO), som er en større skriftlig opgave om en uddannelse og jobtype, som du selv vælger. Du skal skrive om, hvordan du kan blive politibetjent, sygeplejerske, journalist, tømrer, dyrepasser – eller hvad du nu kunne tænke dig at uddanne dig til.